

COMMERCE
વણિજ્ય
PAPER-III
પ્રશ્નપત્ર-III

Note :— This paper consists of two parts, A and B.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્ર બે વિભાગમાં વિભાજિત છે, 'અ' અને 'બ'.

PART 'A'
વિભાગ 'અ'

Note :— This part has *ten* short essay type questions of 16 marks each to be answered in about 300 words each.

નોંધ : આ વિભાગમાં ૧૦ લઘુ નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે, દરેકના ૧૬ ગુણ છે અને તેના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખવાના છે.

1. Examine the changes which have taken place in the business environment in India since 1991.

૧૯૯૧ થી ભારતમાં ધંધાકીય વાતાવરણમાં આવેલા ફેરફારોની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

"Do you feel that privatisation has given a new shape to Indian Industrial Scenario ?" Comment.

"તમને લાગે છે કે ખાનગીકરણની પ્રક્રિયાએ ભારતના ઉદ્યોગોને એક નવો વળાંક આપ્યો છે ?" ટીકા કરો.

2. What are the benefits of reporting financial results on "Segmental Basis" to the users of financial statements ?
“વિભાગીય ધોરણે” નાણાંકીય પરિણામોના લેખન દર્શન (reporting) ના કયા ફાયદાઓ નાણાંકીય પત્રકોના ઉપયોગ કરનારને છે ?

Or

અથવા

Distinguish between merger and acquisition. What is Swap ratio ? How do you treat payments made to Debentureholders of transferer company by transferee Company ?

વિલીનીકરણ અને પ્રાપ્તિ વચ્ચેનો તફાવત આપો. વિનિમય (Swap) ગુણોત્તર એટલે શું ? માલિકીની ફેરબદલી કરનાર (વેચનાર) (transferer) કંપની અને માલિકીની ફેરબદલી લેનાર (ખરીદનાર) (transferee) કંપનીના ડીબેચર ધારકોની ચૂકવણીની ગણતરી કઈ રીતે કરશો ?

3. The tools of Business Economics are vital to a Business Manager in taking decisions at the level of a firm. Explain.
સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો સંચાલકને પેઢીના સ્તરે આર્થિક નિર્ણયોમાં ખૂબ મદદ કરે છે. સમજાવો.

Or

અથવા

State the concept of elasticity of "excess demand".
“વધારાની માંગ” ની સ્થિતિસ્થાપકતાના સિદ્ધાંતને સમજાવો.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

... ..

...

... ..

4. Explain the use of testing of hypothesis.

परिक्ल्पना परीक्षणनो उपयोग समझवो.

Or

अथवा

Explain utility of Data Processing and Computer Applications in Business.

व्यापार धंधांमि Data Processing अने Computer नी उपयोगिता समझवो.

5. How are planning and controlling linked ? What are the four main types of control ? Which is the most important ? Why ?
આયોજન અને અંકુશ કઈ રીતે જોડાયેલા છે ? અંકુશના કયા ચાર મુખ્ય પ્રકારો છે ? સૌથી અગત્યનો પ્રકાર કયો છે ? કેમ ?

Or

અથવા

How would you distinguish between efficient management and effective management ? How can managers achieve excellence in their organisation ?
કાર્યદક્ષ અને અસરકારક સંચાલન વચ્ચે કેવી રીતે તફાવત કરશો ? વ્યવસ્થાતંત્રમાં સંચાલકો કેવી રીતે શ્રેષ્ઠતા (Excellence) પ્રાપ્ત કરી શકે ?

6. If you were the marketer of a new brand of automobile to be introduced recently in India, what information on competition will you collect ? How will you go about searching this information ?

ભારતના બજારમાં તાજેતરમાં દાખલ થનારી નવી મોટરગાડીના તમે વેચાણકર્તા છો, હરિકો અંગેની કયા પ્રકારની માહિતિ તમે એકત્રિત કરશો ? તમે કઈ રીતે આ માહિતિ મેળવશો ?

Or

અથવા

Which are the different models used in marketing planning ? Explain any one of them in detail.

માર્કેટિંગ આયોજનમાં કયા વિવિધ મોડેલોનો (models) નો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ? કોઈપણ એક મોડેલને વિગતવાર સમજાવો.

7. Is IRR a useful tool despite its limitations ? How does IRR compare with new metrics like EVA ?

શું આંતરિક વળતરનો દર (IRR) તેની મર્યાદાઓ હોવા છતાં ઉપયોગી છે ? આંતરિક વળતરના દરના નવા શાસ્ત્ર (metrics) જેવા કે 'આર્થિક મૂલ્ય વધારો' (Economic Value Added—EVA) સાથે કઈ રીતે સરખામણી કરી શકાય ?

Or

અથવા

What are the practical considerations which are likely to influence a firm's dividend policy ? Discuss.

પેઠીની ડીવીડન્ડ પોલીસીને અસર કરે તેવા વ્યવહારુ પરિબલો કયા છે ? ચર્ચા કરો.

8. Analyse the changing status of HRM. What future changes do you see that will influence HRM activities ?

માનવસંસાધન સંચાલનના બદલાતા જતા દરજ્જાનું પૃથ્થકરણ કરો. માનવસંસાધન પ્રવૃત્તિઓને અસર કરે તેવા ભવિષ્યના કયા ફેરફારો અવલોકી શકો છો ?

Or

અથવા

A key employee has just resigned and you as the Department Manager has sent a request to personnel department for a replacement. How could you help the recruiter to find the best replacement ?

તમારા વિભાગમાંથી ચાવીરૂપ વ્યક્તિએ રાજીનામું આપ્યું છે. તમે વિભાગીય વડા તરીકે કર્મચારી (Personnel) વિભાગને તેની જગ્યાએ બીજી વ્યક્તિની પ્રતિસ્થાપનાની માંગ કરી છે. ભરતી કરનારને તમે પ્રતિસ્થાપન (replacement) માટે કેવી રીતે મદદ કરશો ?

9. Examine critically the problem of capital adequacy in Indian commercial banks.

ભારતની વાણિજ્ય બેંકોની મૂડી પર્યાપ્તતા (capital adequacy) ની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Evaluate the scope and progress made by Electronic Banking in India.

ભારતમાં ઇલેક્ટ્રોનિક બેંકીંગના કાર્યક્ષેત્ર અને પ્રગતિની ચર્ચા કરો.

10. Write a detailed note on functions and policies of World Trade Organisation.
વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન (વર્લ્ડ ટ્રેડ ઓરગેનીઝેશન) ના કાર્યો અને નીતિઓનું વિસ્તૃત વર્ણન કરો.

Or

અથવા

Examine critically the functions and role of International Monetary Fund.
આંતરરાષ્ટ્રિય નાણાં ભંડોળના કાર્યો અને ભુમિકાની ટીકાત્મક આલોચના કરો.

PART 'B'
વિભાગ 'બ'

Note :— This part has only *one* question of **40** marks to be answered in about **800** words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં માત્ર **એક** જ પ્રશ્ન નો જવાબ લખવાનો છે, તેના ગુણ **૪૦** છે અને લગભગ **૮૦૦** શબ્દોમાં ઉત્તર આપશો.

11. Explain various Financial Instruments available in the Capital Market for the Corporate Sector.

કોર્પોરેટ ક્ષેત્ર માટે મૂડી બજારમાં પ્રાપ્ય વિવિધ નાણાંકીય દસ્તાવેજો (Instruments) ની સમજણ આપો.

Or

અથવા

How marketing has evolved over the years ? How do you visualise marketing in the year 2010 ?

માર્કેટીંગના વિકાસનો ઘટનાક્રમ કેવી રીતે થયો ? ૨૦૧૦ ના વર્ષમાં માર્કેટીંગ કેવું હશે તેનો સ્પષ્ટ ખ્યાલ આપો.

Or

અથવા

What provisions are made in our Factory Act regarding (i) health (ii) safety (iii) welfare ?

આપણા ફેક્ટરી એક્ટમાં (i) સ્વાસ્થ્ય (ii) સલામતી (iii) મજૂર કલ્યાણ અંગેના કયા પ્રાવધાન (Provisions) કરવામાં આવ્યા છે ?

Or

અથવા

“Regional Trade Blocks are a challenge to the free world trade.” Discuss.

“ક્ષેત્રીય વ્યાપાર સંગઠનો (Regional Trade Blocks) મુક્ત વ્યાપારમાં પડકારરૂપ છે.” ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Explain the distinction between Tax Planning, Tax Avoidance and Tax Evasion over a period of time.

કર આયોજન, કર ટાળણ (Avoidance) અને કર ચોરી વચ્ચેના તફાવતનો વિકાસક્રમ સમજાવો.

